

**Український державний університет залізничного
транспорту**

СИЛЛАБУС З ДИСЦИПЛІНИ

ГРОШІ І КРЕДИТ

I семестр 2023-2024 навчального рік

освітній рівень перший (бакалавр) спеціальність

спеціальності:

051 Економіка

освітні програми:

- Економічна безпека підприємства

Харків – 2024

ГРОШІ І КРЕДИТ

I семестр 2023-2024 курс силлабус

Питання теорії і практики грошового обороту, грошового, валютного і кредитного ринків постійно перебувають у центрі уваги не тільки фахівців, а й широких верств населення, не втрачаючи свою актуальність в усі періоди існування людства. Гроші та кредит – це явища, які нерозривно пов'язані з усіма процесами суспільного відтворення. Рух грошей і кредиту супроводжує рух товарів і товарний обмін. Своєю чергою, необхідність прискорення товарного обміну супроводжується вирішенням задач щодо прискорення руху грошей, а також щодо розвитку та впровадження нових модифікацій грошових і кредитних відносин. Грошово-кредитна сфера активно впливає на всі галузі та стадії економічного розвитку в країні. Наприклад, стабільна валюта є однією з умов зростання виробництва та доходів населення, а розвиток кредитної системи є поштовхом до накопичення капіталів, зростання заощаджень та інвестицій в економіці. Крім того, грошові, валютні та кредитні ринки не тільки пов'язані й впливають на інші сфери економіки, а й пов'язані та взаємодіють між собою. Наприклад, розвиток кредитних відносин і кредитного ринку розширює можливості застосування грошей як капіталів, породжує розвиток нових видів підприємницької діяльності і нарощення прибутків в економіці.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

1. Ціннісно-смыслову компетентність (формування та розширення світогляду студента в області процесів та явищ, що відбуваються в економіці та їх взаємозв'язок із механізмом формування, розподілу й використання грошових та кредитних ресурсів держави);

2. Загальнокультурну компетентність (розуміння культурних, історичних та регіональних особливостей, що склалися в Україні та за її межами в області грошового обороту держави);

3. Навчально-пізнавальну компетентність (формування у студента зацікавленості про основні характерні риси сучасної грошової системи України її структури, цілей, функцій та принципів функціонування її окремих ланок);

4. Інформаційну компетентність (розвиток вмінь студента до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації в області основних економічних категорій та законів функціонування грошей та кредиту; набуття вмінь оперувати нормативно-правовими документами НБУ, аналізувати основні показники грошового обороту та грошової маси, їх структуру та динаміку за допомогою сучасних інформаційних технологій);

5. Комунікативну компетентність (розвиток у студента навичок роботи в команді шляхом реалізації групових проектів в області аналізу та використання спеціальних нормативно-правових документи, що регулюють грошово-кредитні відносини в державі; вміння презентувати власний проект та кваліфіковано вести дискусію у досліджуваній сфері);

6. Компетентність особистісного самовдосконалення (елементи фізичного, духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки; підтримка постійної жаги до самовдосконалення та самопізнання, шляхом постійного пошуку нетрадиційних підходів до аналізу поточну інформацію про заходи монетарної політики і прогнозування їх наслідки для економіки в цілому).

Чому ви маєте обрати цей курс?

Якщо ви бажаєте опанувати теоретичні засади щодо закономірностей функціонування грошово-кредитних відносин в умовах сучасного суспільного відтворення, а саме: закономірностей грошово-кредитного обігу в умовах ринкового господарства; принципів та форм організації сучасної грошово-кредитної системи; особливостей вітчизняної та зарубіжних ринкових моделей грошей і кредиту; характеристики ринку позичкових капіталів, грошового обігу, банків та банківської діяльності; функціонуванню спеціалізованих небанківських інститутів; сутності методів, принципів та інструментів грошово-кредитної політики, тоді вам просто обов'язково варто йти на цей курс!

Від здобувачів очікується: базове розуміння економіки.

Курс присвячено вивченню сутності грошей як економічної категорії та їх ролі у процесі суспільного відтворення; основних економічних категорій та законів функціонування грошей та кредиту; законів та підзаконних нормативно-правових актів, що регулюють грошову, кредитну та банківську

діяльності; основних характерних рис сучасної грошової системи України її структури, цілей, функцій та принципів функціонування її окремих ланок; економічного змісту та механізмів здійснення базових банківських операцій та надання банківських послуг; стану, проблем та перспектив розвитку грошової, кредитної та банківської систем України;

Команда викладачів і ваші колеги будуть готові надати будь-яку допомогу з деякими з найбільш складних аспектів курсу по електронній пошті, на форумі і особисто - у робочий час.

Організація навчання

Цей курс, який вивчається з вересня по грудень, дає студентам глибоке розуміння теоретичних, організаційно-правових та практичних засад грошово -кредитні відносини в державі. Кількість кредитів ECTS – 4.

Лекції – 30 годин.

Практики – 15 годин.

Самостійна робота – 75 годин.

Курс складається з **однієї лекції раз на тиждень та одного практичного заняття раз у два тижні**. Він супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями та груповими завданнями. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання для аналізу основних показників грошового обороту та грошової маси, їх структури та динаміки.

Теми курсу

Змістовий модуль 1. Грошова система та грошовий оборот.

Тема 1. Сутність і функції грошей

Тема 2. Грошовий обіг і грошова маса

Тема 3. Грошовий ринок

Тема 4. Грошові системи

Тема 5. Інфляція і грошові реформи

Змістовий модуль 2. Кредитна система суспільства та методи грошовокредитного регулювання.

Тема 6. Кредит у ринковій економіці

Тема 7. Кредитна система. Центральні банки

Тема 8. Комерційні банки та їх основні операції

Тема 9. Фінансові посередники грошового ринку

Тема 10. Валютний ринок і валютні системи

Тема 11. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми співробітництва їх з Україною

Поміркуй	Лекції	
	Запрошені лектори	
	Довідковий матеріал	
	Презентації	
	Обговорення в аудиторії	Виконай
	Групові завдання	
	Індивідуальні консультації	
	Залік	

Практичні заняття курсу передбачають вивчення прийомів та методів щодо формування й обробки необхідної інформаційної бази грошової кредитної та банківської систем країни. Виконання завдань супроводжується зануренням у суміжні дисципліни, що доповнюють теми, та формує у студента інформаційну та комунікативну компетентності.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://kart.edu.ua>), включаючи навчальний план, лекційні матеріали, презентації, завдання та правила оцінювання курсу)

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції. Ви повинні бути готовими до дискусій та мозкових штурмів – ми хочемо знати, що ви думаєте!

Лекції та практичні заняття

Список основних лекцій курсу наведений нижче. Пильнуйте за змінами у розкладі.

Тиждень	Кільк. годин	Тема лекції	Кільк.	Тема лабораторних практичних, семінарських занять	годин
1	2	Тема 1. Сутність і функції грошей	2	Роль держави у творенні грошей	
2	2	Тема 2. Грошовий оборот і грошова маса			
3	2	Тема 2. Грошовий оборот і грошова маса	2	Розрахунок показників оцінки стану грошового обороту	
4	2	Тема 3. Грошовий ринок			
5	2	Тема 3. Грошовий ринок	2	Грошово-кредитний мультиплікатор	
6	2	Тема 4. Грошові системи			
7	2	Тема 5. Інфляція та грошові реформи	2	Створення грошової системи України Грошові реформи в Україні	
Перевірка модульних завдань					
8	2	Тема 6. Кредит у ринковій економіці			
9	2	Тема 6. Кредит у ринковій економіці	2	Розрахунок параметрів кредитних угод	
10	2	Тема 7. Кредитна система. Центральні банки			
11	2	Тема 8. Комерційні банки та їх основні операції	2	Операції комерційних банків. Грошово-кредитна політика НБУ	
12	2	Тема 9. Фінансові посередники грошового ринку			
13	2	Тема 10. Валютний ринок і валютні системи	2	Фінансові посередники грошового ринку	
14	2	Тема 10. Валютний ринок і валютні системи			
15	2	Тема 11. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми співробітництва їх з Україною	2	Валютна політика та роль НБУ в її реалізації	

Правила оцінювання

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО - 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ - 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Завдання на самостійну роботу:

- Студентам пропонується обрати один з 20 варіантів тем для створення власного проекту впродовж семестру. За вчасне та вірне виконання завдання нараховується **15 балів до поточного модульного контролю**. За невиконане завдання бали не нараховуються.
- Необхідний обсяг виконання завдання складає 50% на перший модульний контроль і 50% на другий модульний контроль. Перебіг поточного виконання завдання та питання для обговорення надсилаються на e-mail викладача або перевіряються ним особисто.

Назва теми

1. Аналіз динаміки та структури грошової маси в Україні у 200_-200_ рр. (200_ р.)
2. Аналіз динаміки та питомої ваги банкнот і монет в агрегаті M0 у 200_-200_ рр. (200_ р.)
3. Аналіз впливу економічних факторів на швидкість обігу грошей
4. Оцінка впливу швидкості обігу грошей на грошову масу в Україні
5. Проблеми розвитку попиту та пропозиції на грошовому ринку України
6. Особливості використання фінансових інструментів на грошовому ринку України у 20_-20_ рр. (20_ р.)
7. Євро: переваги та проблеми сьогодення
8. Аналіз валютного ринку України у 20_-20_ рр. (20_ р.)
9. Аналіз динаміки валютного курсу в Україні у 20_-20_ рр. (20_ р.)
10. Проблеми курсоутворення в умовах сучасних вітчизняних реалій
11. Особливості валютного регулювання в Україні у 20_-20_ рр. (20_ р.)
12. Наслідки запровадження в Україні режиму вільного плавання гривні
13. Кредитний ринок України: стан та перспективи розвитку
14. Проблеми розвитку іпотечного кредитування в Україні
15. Аналіз ринку споживчого кредитування в Україні у 20_-20_ рр. (20_ р.)
16. Розвиток кредитних відносин у Львівській області
17. Ціноутворюючі фактори ринку кредитних ресурсів
18. Співпраця України з МВФ: аргументи “за” і “проти”
19. Ефективність співпраці України зі Світовим банком
20. Перспективи співпраці України з ЄБРР

Відвідування лекцій:

Бали за цю складову не нараховуються взагалі, якщо студент не відвідував більш 50% лекційних занять у модулі без поважних причин. За відвідування лекцій нараховуються бали, **максимальна сума становить 5 бала.**

Практичні заняття:

Оцінюються за правильним вирішенням запропонованих завдання та ступенем залученості. Мета участі в курсі – залучити вас до дискусії, розширити можливості навчання для себе та своїх однолітків та дати вам ще один спосіб перевірити свої погляди на питання грошей і кредиту, та на ефективність грошово-кредитної політики. Участь буде оцінюватися на основі кількості та вірності ваших відповідей. Питання, хоча й заохочуються, однак не оцінюються в цьому блоці. Ми намагаємося надати всім студентам рівні та справедливі можливості для підвищення власною залученості. **Максимальна сума за чотири практичні заняття в модулі становить 40 балів.**

Модульне тестування:

Оцінюються за вірними відповідями на тестові модульні питання (15 питань в тесті). **Максимальна кількість становить 40 балів за модуль.**

Испит:

- Студент отримує залік за результатами модульного 1-го та 2-го контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів тестування). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає заліковий бал, який зараховується як загальна модульна оцінка. Якщо студент погоджується, модульна оцінка складає бал за іспит, якщо не погоджується із запропонованими балами він може підвищити їх на іспиті, відповівши на питання екзаменаційного білету. (Додаток 1).

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням:

<http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>